

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 110/2015-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. februára 2015 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Sergeja Kohuta predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Ladislavom Pribullom, Advokátska kancelária, Levočská 77, Prešov, vo veci namietaného porušenia jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Bardejov č. k. 2 P 65/2012-62 z 11. decembra 2012 v spojení s dopĺňacím rozsudkom Okresného súdu Bardejov sp. zn. 2 P 65/2012 z 21. marca 2013, ako aj rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19 CoP 15/2013, sp. zn. 19 CoP 16/2013 zo 4. júna 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. augusta 2013 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) č. k. 2 P 65/2012-62 z 11. decembra 2012 v spojení s dopĺňacím rozsudkom okresného súdu sp. zn. 2 P 65/2012 z 21. marca 2013 (ďalej aj „napadnuté rozsudky okresného súdu“), ako aj rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 19 CoP 15/2013, sp. zn. 19 CoP 16/2013 zo 4. júna 2013 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“).

2. Zo sťažnosti a z priložených príloh vyplýva, že rozsudkom okresného súdu č. k. 2 P 65/2012-62 z 11. decembra 2012, ktorý nadobudol právoplatnosť 24. júna 2013 a stal sa vykonateľným 3. januára 2013, resp. 24. júna 2013, v spojení s dopĺňacím rozsudkom okresného súdu sp. zn. 2 P 65/2012 z 21. marca 2013, ktorý nadobudol právoplatnosť 24. júna 2013, a v spojení s napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktorý nadobudol právoplatnosť 24. júna 2013, v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], dieťaťa matky [REDAKOVANÉ], rod. Zelemovej, [REDAKOVANÉ], bytom Groner 42, [REDAKOVANÉ], a sťažovateľa (otca), [REDAKOVANÉ], všeobecné súdy zvýšili výživné zo strany sťažovateľa pre maloletého [REDAKOVANÉ] zo sumy 66,39 € mesačne na sumu 100 € mesačne od 27. júna 2012 do budúca, povolili dlžné výživné za obdobie od 27. júna 2012 do 30. novembra 2012 vo výške 93,41 € splácať otcovi spolu s bežným výživným v sume 15 € mesačne, počnúc právoplatnosťou napadnutých rozsudkov až do zaplatenia pod stratou výhody splátok, a zamietli protinávrh sťažovateľa na zníženie výživného.

3. Sťažovateľ je presvedčený, že napadnuté rozsudky všeobecných súdov nie sú v súlade so zákonom, poškodzujú a ohrozujú ho, súdy dospeli k nesprávnym právnym záverom, a tak nesprávne a vo vzťahu k sťažovateľovi nespravodlivo vec posúdili, čím porušili ustanovenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to právo na spravodlivé súdne konanie.

4. Sťažovateľ ďalej namietal, že pri svojom rozhodovaní súdy nesprávne aplikovali ustanovenie § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), podľa ktorého súdne

rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Súdny podľa sťažovateľa jednostranne posúdili zmenu pomerov, keď vychádzali len z toho, že sa zmenili pomery na strane maloletého. Úplne však opomenuli skutočnosti, že v čase určenia výšky výživného po rozvode (rozsudok okresného súdu č. k. 1 C 120/2008-32 z 19. decembra 2008) bola matka maloletého nezamestnaná, naopak, v súčasnosti je zamestnaná a poberá príjem, t. j. zmenili sa pomery na strane matky v jej prospech. Neakceptovaním tejto skutočnosti sa napadnuté rozsudky všeobecných súdov dostávajú podľa sťažovateľa do rozporu s ustanovením § 75 ods. 1 zákona o rodine.

5. Všeobecné súdy podľa vyjadrenia sťažovateľa v úplnom protiklade so skutočnosťou a vykonanými dôkazmi konštatovali, že u otca maloletého sú dané možnosti a schopnosti dosahovať príjem a že neakceptovanie ponúk úradu práce a nedostatočná snaha o získavanie nových zákaziek sú podľa ich názoru neodôvodnené, čo je podľa názoru sťažovateľa v rozpore s vykonanými listinnými a inými dôkazmi, ktoré jednoznačne preukázali, že sťažovateľ sa nevyhýba práci, ale nájst prácu v regióne, kde žije, je v súčasnosti pri jeho schopnostiach a nízkej kvalifikácii nemožné. Pri hľadaní práce v iných mestách bol odmietnutý s tým, že zamestnávateľia, u ktorých sa uchádzal o prácu, uprednostnili domácich zamestnancov.

6. Pokiaľ všeobecné súdy pri určení výživného argumentovali tým, že sťažovateľ v minulosti dosahoval príjem pri realizovaní projektov v zahraničí, takýto argument podľa presvedčenia sťažovateľa nemôže obstať. To, že pracoval v zahraničí v minulosti, podľa neho neznamena, že má tam možnosť pracovať aj v súčasnej dobe. V tejto súvislosti sťažovateľ podotkol, že ekonomické pomery na trhu práce sa aj v dôsledku globálnej recesie zmenili, a práve z toho dôvodu sa mu nepodarilo nájsť možnosť príjmu v zahraničí, hoci sa o to snažil.

7. Podľa názoru sťažovateľa všeobecné súdy nesprávne posúdili jeho zdravotný stav. V odôvodnení napadnutých rozsudkov okresný súd uvádza, že sťažovateľ uviedol, že má problémy s krížami, avšak nie takej intenzity, aby ho to obmedzovalo pri práci. Tým podľa

sťažovateľa okresný súd úplne zmenil zmysel jeho výpovede, keď uviedol, že zdravotné problémy ho pri hľadaní práce neobmedzujú, ale naopak, že zdravotný problém prichádza v čase, keď dlho pracuje (sťažovateľ odkázal na zápisnicu z pojednávania z 5. novembra 2012). Toto konštatovanie je z pohľadu sťažovateľa dôležité tým, že pri snahe získať zamestnanie je objektívne obmedzený, čo všeobecné súdy podľa jeho názoru nevzali do úvahy.

8. Z vykonaného dokazovania a napadnutých rozsudkov podľa názoru sťažovateľa nie je zrejmé a ani sa nedá zistiť, na základe čoho všeobecné súdy dospeli k výživnému vo výške 100 €, keďže možnosti sťažovateľa sú v príkrom rozpore s takto stanovenou výškou výživného. V tejto súvislosti je potrebné podľa úvah sťažovateľa konštatovať, že všeobecné súdy sa vôbec nezaoberali otázkou zabezpečenia základných životných potrieb sťažovateľa, resp. možnosťami ich úhrad, čím rozhodli v rozpore s ustanovením § 75 ods. 1 zákona o rodine.

9. Na základe uvedeného sťažovateľ zastáva názor, že v predmetnej právnej veci všeobecné súdy nepostupovali v súlade s jednou z hlavných zásad občianskeho súdneho konania tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov [§ 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“)], ani v súlade s ustanovením § 153 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého má súd rozhodnúť na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, čo podľa sťažovateľa vyústilo do stavu, že mu nebolo zabezpečené právo na spravodlivé súdne konanie. Sťažovateľ sa ocitol v ťažkej životnej situácii. Je nezamestnaný, bez príjmu a reálnej možnosti nájsť si v súčasnosti primeranú prácu. Bez pomoci svojich blízkych by podľa jeho slov nezvládol pokryť ani svoje základné životné potreby. Napadnuté rozsudky všeobecných súdov, ktoré sú podľa jeho názoru v rozpore so zákonom, túto jeho situáciu ešte zhoršujú. Všeobecné súdy, súc si vedomé tejto situácie, napriek tomu rozhodli o povinnosti, ktorú sťažovateľ nemôže objektívne a reálne splniť. Podľa názoru sťažovateľa, ako aj všeobecných zásad právneho štátu, na ktoré sťažovateľ poukazuje, nikto, teda ani všeobecný súd, nemôže takúto povinnosť, ktorá by objektívne bola nad sily občana, zákonne uložiť. Napadnuté

rozsudky všeobecných súdov môžu podľa sťažovateľa zapríčiniť ťažký psychický stav sťažovateľa spôsobený nemožnosťou plnenia uložených povinností, a tým až do trestnoprávnej roviny, keďže nebude schopný uvedené výživné platiť.

10. Z uvedených dôvodov sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd v celom rozsahu zrušil napadnuté rozsudky okresného súdu a napadnutý rozsudok krajského súdu a vec vrátil na ďalšie konanie prvostupňovému súdu.

II.

11. Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

12. Predmetom konania pred ústavným súdom je sťažnosť sťažovateľa, ktorou brojí proti napadnutým rozsudkom okresného súdu a napadnutému rozsudku krajského súdu, pričom sťažovateľ predovšetkým namieta, že všeobecné súdy (i) dospeli k nesprávnym právnym záverom, (ii) nespravodlivo vec posúdili, (iii), nesprávne aplikovali zákon o rodine, (iv) jednostranne posúdili rodinné pomery a opomenuli dôležité skutočnosti pre rozhodnutie vo veci (ako napr. zdravotný stav sťažovateľa), (v) rozhodli v úplnom protiklade s vykonanými dôkazmi, (vii) ďalej namieta, že z napadnutých rozsudkov sa nedá zistiť, na základe čoho všeobecné súdy dospeli k výživnému vo výške 100 €, a že všeobecné súdy sa v tejto súvislosti vôbec nezaoberali otázkou zabezpečenia základných životných potrieb sťažovateľa, (viii) čím v konečnom dôsledku nepostupovali v súlade s jednou z hlavných zásad občianskeho súdneho konania tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania.

13. Z týchto dôvodov sťažovateľ konštatuje, že napadnutými rozsudkami okresného súdu a napadnutým rozsudkom krajského súdu došlo k porušeniu jeho práv garantovaných čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého má každý právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

K namietanému porušeniu čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými rozsudkami okresného súdu

14. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

15. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (porov. II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (porov. I. ÚS 20/02, III. ÚS 152/03).

16. Sťažovateľ sťažnosťou napáda rozsudky okresného súdu. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ využil svoje právo podať proti napadnutým rozsudkom okresného súdu odvolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

K namietanému porušeniu čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

17. V úvode tejto časti ústavný súd konštatuje, že pri rozhodovaní orgánov verejnej moci (t. j. aj súdov) o právach a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v konkrétnom právom upravenom procese je nevyhnutné akcentovať princípy demokratického právneho štátu formujúce každé konanie. Tieto princípy nachádzame v ústave v čl. 46 a nasl. (právo na súdnu a inú právnu ochranu), ako aj v čl. 6 ods. 1 dohovoru (právo na spravodlivý proces).

18. Podľa stálej judikatúry ústavného súdu je účelom práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ako aj práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) zaručiť každému prístup k súdu, čomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu viazaného procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi, dodržiavanie ktorých je garanciou práva na súdnu ochranu, vo veci konať a rozhodnúť (II. ÚS 88/01). Súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (porov. v tomto zmysle IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07), najmä s ustanovením § 157 ods. 2 OSP, v ktorom sú upravené náležitosti odôvodnenia rozsudku.

19. Inak povedané, povinnosť súdu v rámci riadneho procesného postupu (t. j. v zmysle procesnoprávných predpisov) je zistiť správne a v dostatočnom rozsahu skutkový stav v ním rozhodovanej veci (bez ohľadu na jej prípadnú náročnosť) a s tým spojená povinnosť riadne odôvodniť svoje rozhodnutie [a teda zároveň konkretizovať v odôvodnení rozhodnutia, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetliť, ktoré skutočnosti považuje súd za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov súd vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil; detailnosť a obsažnosť odôvodnenia rozhodnutia môže byť v špecifických prípadoch zákonom výslovne zúžená, napríklad vzhľadom na vyhovenie všetkým účastníkom konania alebo vzdanie sa opravného prostriedku všetkými účastníkmi konania a pod. (porov. § 157 ods. 3 a 4 OSP)], obe vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru sú jedny zo základných znakov ústavne aprobovaného postupu súdu a ochranou účastníkov konania pred svojvôľou súdu.

20. Súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, resp. minimálnych garancií procesnej povahy je, ako už bolo uvedené, taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na právne a skutkovo relevantné

otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany a z ktorého musí byť bez ohľadu na to, či sa odvolací (prípadne dovolací) súd stotožní a inkorporuje odôvodnenie rozhodnutí inštančne nižších súdov, zrejme, že sa zaoberal a vyjadril k esenciálnym otázkam vzťahujúcim sa na ním prerokúvanú vec a neuspokojil sa bez ďalšieho so závermi inštančne nižších súdov (porov. napr. *Helle v. Fínsko*, č. 20772/92, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 19. 12. 1997, bod 60; *Rajkovič v. Chorvátsko*, č. 50943/99, rozhodnutie ESLP o prijateľnosti z 3. 5. 2001, bod 2).

21. Rozhodnutie všeobecného súdu musí obsahovať dostatok skutkových a právnych záverov, pričom tieto závery nesmú byť svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené.

22. Ústavný súd, ktorého úlohou je v zmysle čl. 124 ústavy ochrana ústavnosti, však na tomto mieste pripomína, že nie je alternatívnou a ani ďalšou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (podobne už II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

23. V dôsledku toho sa úloha ústavného súdu obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti interpretácie a aplikácie zákonov všeobecnými súdmi (vrátane ich procesného postupu) s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (porov. I. ÚS 17/01, II. ÚS 137/08, III. ÚS 328/08, IV. ÚS 11/2010).

24. Skutkové alebo právne závery všeobecného súdu môžu byť preto predmetom kontroly zo strany ústavného súdu zásadne len vtedy, ak by boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a teda z ústavného hľadiska neospravedlniteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (porov. I. ÚS 12/05, II. ÚS 410/06, III. ÚS 119/03, IV. ÚS 238/07).

25. Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol: „Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že Zákon o rodine poskytuje rodičom možnosť upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletým deťom dohodou. Ak k dohode rodičov

o výkone rodičovských práv a povinností, t. j. ktorému z rodičov majú byť deti zverené do osobnej starostlivosti, kto ich bude zastupovať a spravovať ich majetok, o výške výživného a o otázkach týkajúcich sa úpravy styku s maloletými deťmi nedôjde, rozhodne o tom súd. Základným kritériom pre rozhodnutie o týchto jednotlivých zložkách rodičovských práv a povinností je predovšetkým záujem dieťaťa.

Právo na výživné je osobným právom každého dieťaťa. Dieťa má zo zákona právo na výživu. Explicitne je rodičom uložená povinnosť plniť si túto vyživovaciu povinnosť, pričom každá povinná osoba musí vždy, aj na úkor svojho minima, zabezpečiť výživu dieťaťa. Dieťaťu je v zmysle zákona priznané právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov.

V predmetnej veci bolo nepochybne preukázané, že skutočne došlo k zmene pomerov na strane maloletého, pričom táto zmena pomerov, ako správne ustálil súd prvého stupňa, nastala od nástupu maloletého do predškolského zariadenia a tiež v súvislosti so zvýšením jeho veku, keďže v čase poslednej úpravy výživného mal maloletý 6 mesiacov. Okrem toho došlo k zvýrazneniu zdravotných problémov maloletého, s čím súvisia ďalšie výdavky, ktoré v súčasnosti znáša matka. Vyšší vek, návšteva predškolského zariadenia a tiež zdravotné problémy maloletého nepochybne prinášajú zvýšené výdavky na maloletého a je pochopiteľné a zákonom i predpokladané, že istou konkrétnou sumou sa musí na týchto výdavkoch podieľať aj otec.

Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa pri určení výživného správne vychádzal z možností a schopností otca a z oprávnených potrieb maloletého. Poukazuje na správne dôvody jeho rozhodnutia, s čím sa v plnom rozsahu stotožňuje.

K odvolacím námietkam otca odvolací súd uvádza, že otec v odvolaní neuviedol a ani nepreukázal žiadne také skutočnosti, ktoré by spochybňovali jeho možnosti a schopnosti platiť zvýšené výživné a považuje za správny záver prvostupňového súdu, že otec nepreukázal objektívne prekážky, ktoré by mu bránili nájsť si zamestnanie, a to či už v mieste bydliska, alebo inde, i v zahraničí a že nemožno prijať argumenty otca, prezentované v konaní, že nemôže akceptovať pracovné ponuky úradu práce vzhľadom na príjem, ktorý predpokladá že by dosiahol. Relevantným pre záver o nemožnosti otca zamestnať sa, resp. dosiahnuť príjem, nemôže byť ani nedostatočná snaha o získanie nových zákaziek. Uvedený postoj svedčí v prospech záveru o pasivite otca pri hľadaní práce.

K argumentom otca, z ktorých vyplýva, že všetky jeho potreby vlastne zabezpečuje jeho matka so svojim priateľom, odvolací súd konštatuje, že už aj uvedená okolnosť, ak by bola pravdivá, by mala z morálneho hľadiska vo vzťahu k nemu pôsobiť motivujúco v tom smere, aby sám aktívnejším spôsobom hľadal možnosti uspokojovania svojich potrieb aj potrieb oprávnenej osoby. Plnenie vyživovacej povinnosti má byť predovšetkým dobrovoľné, motivované skutočnosťou, že jej plnenie umožňuje zabezpečiť odkázanej osobe jej relevantne odôvodnené potreby.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že zákon o rodine kogentne upravuje právo dieťaťa na výživu a každá povinná osoba musí vždy, aj keď na úkor svojho minima zabezpečiť jeho výživu.

Vzhľadom na dokazovanie, vykonané v rámci prvostupňového konania a jeho zhodnotenie aj odvolací súd konštatuje, že pasivita otca, resp. očakávanie vyššieho príjmu, než aký predpokladá, že by dosahoval v prípade prijatia ponúk úradu práce, nemôže ísť na úkor maloletého a nemôže založiť relevantný dôvod na vznik akejkoľvek pochybnosti o objektívnej nemožnosti, zamestnať sa. V prospech otca nemôže svedčiť ani jeho argument, že pracovné pomery, ktoré v minulosti uzatváral, boli vždy na dobu určitú. Pracovné aktivity, ktoré realizoval otec v zahraničí,; svedčia nepochybne v prospech jeho možnosti využiť pre získanie práce a príjmu aj takúto možnosť.

Preto odvolací súd, s prihliadnutím na všetky relevantné skutočnosti, konštatuje, že výživné v sume 100,- eur mesačne je vzhľadom na všetky okolnosti na strane rodičov a vzhľadom na potreby maloletého zodpovedajúce. Vychádzajúc pritom z toho, že výživné má smerovať k uspokojeniu všetkých osobných potrieb maloletého, pričom ide nielen o najnutnejšie potreby pre život dieťaťa ako takého, a teda nielen o výživu, ale je potrebné prihliadať na všetky nutné potreby dôležité pre rozvoj kultúrneho človeka. Súd musí pri tom prihliadať na vek dieťaťa, jeho postavenie a prostredie, v ktorom žije a čo predstavuje rovinu jeho základných a najnutnejších potrieb.

Vo vzťahu k odvolaniu otca voči dopĺňaciemu rozsudku odvolací súd konštatuje, že rozhodnutie prvostupňového súdu, ktorým zamietol návrh otca na zníženie výživného, je správny, pričom v celom rozsahu poukazuje na svoje závery, uvedené vyššie.

So zreteľom na uvedené preto odvolací Krajský súd v Prešove ustálil, že rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutom výroku, t. j. vo výroku o zvýšení výživného pôvodne rozsudkom Okresného súdu Bardejov č. k. 1C/120/2008-32 a v súvisiacich výrokoch o dlžnom výživnom a o trovách konania, ako aj doplniací rozsudok č. k. 2P/65/2012-79 zo dňa 21.03.2013 sú správne, preto ich postupom podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Čo sa týka dlžného výživného súd prvého stupňa rozhodol v prospech otca maloletého, keď ho vyčíslil v nižšom rozsahu ako mal (len za 3 dni, hoci mal za 4 dni v období od 27.06. do 30.06.2012 a započítal aj sumu 78 Eur vynaloženú otcom na nákup oblečenia bez náležitého odôvodnenia), ale keďže to bolo v prospech odvolateľa, odvolací súd sa uvedeným nezaoberal(...)“

26. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil v procesnom postupe a v skutkových a právnych záveroch napadnutého rozsudku krajského súdu nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo ich arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti.

27. Ústavný súd nemôže prisvedčiť názoru sťažovateľa, že krajský súd dospel k nesprávnemu právnemu záveru, nespravodlivo vec posúdil alebo nesprávne aplikoval zákon o rodine. Krajský súd vychádzal z ustanovení zákona o rodine, pod ktoré subsumoval skutkový stav týkajúci sa povinnosti platenia výživného. Krajský súd zároveň vyslovil právny názor, ktorý je vzhľadom na ustálený skutkový stav ústavne udržateľný, logický a vnútorne konzistentný. Uvedený právny názor krajského súdu zároveň vychádza zo skutkového stavu, ktorý bol v dostatočnej miere zistený tak okresným súdom, ako aj krajským súdom. V tomto smere krajský súd poukázal na sociálnu a ekonomickú situáciu sťažovateľa, jeho predchádzajúce ekonomické aktivity a zárobkovú činnosť.

28. Ústavný súd nesúhlasí ani s ďalšími výhradami sťažovateľa, podľa ktorých krajský súd jednostranne posúdil rodinné pomery a opomenul dôležité skutočnosti pre rozhodnutie vo veci (ako napr. zdravotný stav sťažovateľa), a rozhodol v úplnom protiklade s vykonanými dôkazmi. Podľa ústavného súdu krajský súd (ako aj okresný súd) posudzoval

rodinné pomery prizmou najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa, čo ústavný súd považuje z pohľadu práva detí na rodičovskú výchovu a starostlivosť (pozri čl. 41 ods. 4 ústavy) a jeho ochrany za bezchybný štýl myslenia a aprobovateľnú trajektóriu posudzovania vecí zo strany krajského súdu (zákonných sudcov konajúceho senátu krajského súdu). Krajský súd podľa názoru ústavného súdu vychádzal z dôkazov, ktoré postačovali na prijatie finálnych záverov vo veci samej.

29. Čo sa týka výšky určeného výživného, ústavný súd konštatuje, že táto otázka je plne v rukách konajúceho súdu, ktorý pri jej určení vychádza zo zisteného skutkového stavu a odôvodnených potrieb (ekonomických, sociálnych, kultúrnych a pod.) maloletého, pričom prihliada predovšetkým na najlepší záujem dieťaťa. Aj v tomto smere ústavný súd konštatuje, že krajským súdom prijatý záver o výške výživného nie je arbitrárny a neodôvodnený a ústavný súd nemá dôvod do záverov krajského súdu zasahovať.

30. Krajský súd podľa posúdenia ústavného súdu odpovedal aj na ťažiskové argumenty sťažovateľa (v spojitosti so závermi okresného súdu), pričom taktiež vyhodnotil námietky sťažovateľa týkajúce sa zdravotného stavu, keď konštatoval, že sťažovateľ nepreukázal takú intenzitu prekážky, ktorá by odôvodňovala záver o objektívnej prekážke v možnostiach zabezpečiť si príjem zo strany sťažovateľa.

31. Právne závery krajského súdu a ich odôvodnenie z dôvodov už uvedených nie je možné hodnotiť ako arbitrárne a je nutné ich považovať za výraz autonómneho súdneho rozhodovania, do ktorého ústavný súd nie je oprávnený v tomto prípade zasahovať.

32. Z týchto dôvodov ústavný súd odmietol sťažnosť v časti namietajúcej porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. februára 2015